

JÉGÜNNEPÉLYEK

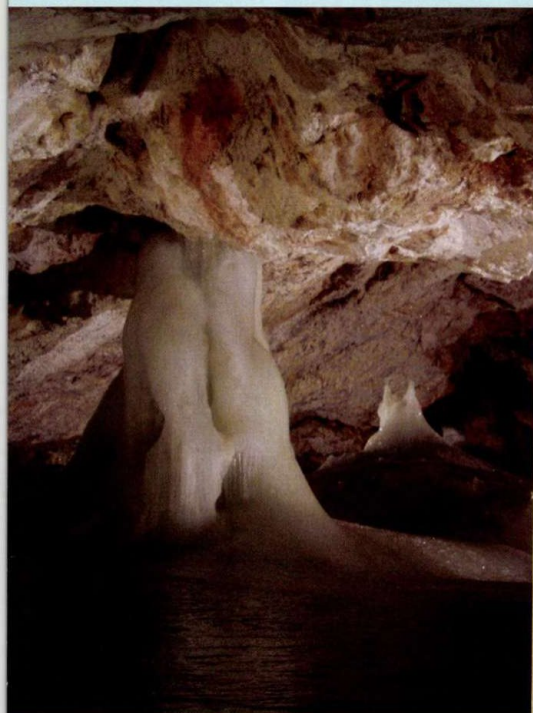
A DOBSINAI-JÉGBARLANGBAN

A 19. SZÁZAD VÉGÉN ÉLT BUDAPESTEN EGY vidám, társaságot kedvelő újságíró, aki imádkozta szülőföldjét, Gömört, és szenvedélyesen hódolt az egyre népszerűbbé váló korcsolyázás sportjának. A rozsnói születésű Markó Miklós (1865–1933) télvíz idején a Városligeti jégpályán gyakorolt, 1889-ben ő volt Magyarország gyorskorcsolyabajnoka. E kettősségből adódóan szinte természetes, hogy az 1870-ben feltárt, és rövid időn belül kedvelt kirándulóhellyé előlépett dobsinai jegesbarlangot a nyári korcsolyázás lehetőségé-

gével kívánta népszerűsíteni: az első jelentős, bemutatóval egybekötött jégünnepélyre 1893-ban került sor.

A helyszín a 120 m hosszú és 40-60 m széles Nagy-terem volt, ahol 1600 m² terület állt a vállalkozók rendelkezésére. A sík felületet a jég gyululásával érték el, s a teret az évek során fokozatosan növelték, illetve a jéghegy lejtőjét is hasznosították, miután a bátrabbak onnan ereszkedtek le.

Jelentős előkészületeket követően július 16-án

AZ 1893. ÉVI JÉGÜNNEPÉLY
PROGRAMJA

A jégünnepély programja

KORCSOLYA VERSENYEK

MŰVERSENY:

I. rész. Előírt gyakorlatok.

1. Ivezés hátra, kifelé, jobbra és balra, tetszés szerinti helyváltoztatással.
2. „Dupla hürmas” előre kifelé kezdve, jobbra és balra nyolczas alakban.
3. „Kigyó vonal” hátra jobb lábon, legalább három kanyarulattal.
4. Ugyanaz bal lábon.
5. „Nyolczas” egy lábon előre; jobb lábon külső-külső és bal lábon belső-külső elváltással.
6. Ugyanaz jobb lábon belső-külső, bal lábon külső-külső elváltással. Tét 2 frt. Nyíltverseny.

II. rész. Szabad választás szerinti korcsolyázás.

10 percznyi maximális idő tartammal. Tét 1 frt. Nyílt verseny.

III. rész. Páros tánc verseny.

Jackson Haynes keringő úttona 3 percznyi maximális időtartammal. Húty és úrból álló párok számára. A korcsolyázó közönségből a főrendezés által felkért 10 tag, (5 nő 5 férfi) versenybírósság előtt. E versenyre előzetes a trombita szó után jelentkezni a helyszínre. Betét nines.

IV. rész. Korcsolyázás

a nagy mezelek jéghegyről lefelé, ezután a síkpályán háromszor körül. Körülbelül 600 méter. Hát verseny nines. Az egyszerre célponthoz érők közül a külső oldalon beérkező tekintik elsőnek. Előes nem disqualifikál.

Általános határozmányok.

1. A versenyekre vonatkozó szabályok a budapesti korcsolyázó egyesületnél fenálló szabályzatok irányadók, mely kívánatra később megküldetik.
2. A versenyekben minden amateur úr-korcsolyázó részt vehet, kivéve a 16 éven alul levőket.
3. Jelentkezni lehet a jégünnepély irodában Hatvani-utca 2. I. em. 16, hol a nevezési határ idő 1893. Julius 10-éig délig.
4. A versenyek minden körülmények között megtartatik, legyen nagy esőzés vagy legmagyobb forróság.
5. A mikorcsolyázók részére a főrendezés kérésüközte a jégbarlang igazgatóságánál, hogy mindezek kik a közel Tatra vidéki fürdőknél és a jégbarlang nagy szállodájában tartózkodnak, t. mikorcsolyázók a verseny-
trajninghatárai lehet a jégbarlang helyiségének fizetendő rendes belépti díj mellett naponta 11–12 óráig.
6. A verseny bírósság tagjai, csak akkor képviselhetetik magukat, hogy ha a budapesti korcsolyázó egyesülettel legalább 3 tag és a vidéki korcsolyázó egyesület tagjai közül legalább 1 tag hivatalosan jelentkezik a jégünnepély budapesti irodájában Julius 10-éig.
7. A korcsolyázó közönség felhívatik, hogy feligazított korcsolyáikat magunkkal hozzák. Verseny után, 1 óra korcsolyázás minikét nemől azok részére, kik a mikorcsolyázásban részt nem vesznek.
8. A korcsolyázó és néző közönség tájékoztatásul felemlítjük, hogy a jégbarlangban melegebb ruhában megjelteni sziveskedjék. Különösen kívánatos téli harisnya és köztyű elhozatala, mert a jégünnepély 1/3-ától kezdve 1/2-éig fagy tartani.
9. A ki magát az „I., II. és III. rész” alatt felsorolt versenyekben leginkább kitünteti, alkalmi emléktárgyban részesül.

A nagyteremben Julius havában 21° C. a hőmérséklet. Az egész barlang átlagos évi közép hőmérséklet 0,275° C. tesz ki. Tehát átlag állandóan a fagyponat alatt áll.

Összeállította a főrendező.

mintegy 100 korcsolyázó, köztük a budapesti Korcsolyázó Egylet 32 mintakorcsolyázó párjának bemutatójában közel 300 néző gyönyörködött, a zenét Radics Lajos miskolci cigányprímás zenekara szolgáltatta. A rendezvény sikerén felbuzdulva annak védnöke, Rohonczy Gedeon országgyűlési képviselő, a Budapesti Korcsolyázó Egylet elnöke a térség turisztikai fejlesztését, az ünnepélyek folytatását javasolta (szálloda építését, üdülőtelep kialakítását, felvonó létesítését a barlanghoz).

Az ajánlatot Dobsina város vezetése elutasította: a vétóban – a korabeli sajtó szerint – a hölgyek kicsinyessége és az urak féltékenysége játszott szerepet. A hölgyek félték, hogy ha a pesti vendégek nagyobb számban fognak megjelenni, akkor nekik a pesti divatot kell majd követni, ami anyagi terhet ró rájuk, a férfiak pedig megijedtek a kisportolt, jó megjelenésű férfiaktól, féltették asszonyaik hűségét.

A fejlesztések elmaradása ellenére a jégünnepélyek – ha nem is rendszeresen – egészen 1909-ig folytatódtak, 1908-tól pedig a barlang vezetősége

engedélyezte, hogy a látogatók és a jégbarlangtelep nyaralói mindennap korcsolyázhassanak. Feltehetően a barlangi fotózás nehézségei miatt több festőművész is felkértek az ünnepségek megörökítésére, de az elkészült festmények közül csak Markó Ernő (1868–1950) 4 m hosszú és 2 m széles alkotása vészelte át a történelem viharait. A barnászöld tónusú kép középpontjában a Nagy-terem jégképződményei térhatást érzékeltetve tűnnek fel. A bejárat sziklakiszögellései valós képet nyújtanak, a helyszín ismeretéről tanúskodnak. Az alakok feltehetően idealizáltak, míg a bejáratnál állók valós személyek.

Nem tudjuk pontosan, meddig működött a barlangi jégpálya. Csehszlovákia Európa-bajnoka, a Budapesten született Karol Divin tájékoztatása szerint – miután a II. világháborút követően más lehetőségük nem volt – 1947 és 1952 között a nyári hónapokban nemcsak ő, hanem sporttársai is a barlangban edzettek...

SZÖVEG: SZÉKELY KINGA

BELLONY LÁSZLÓ 1894-BEN KÉSZÜLT RAJZÁN

középen Delbrück német birodalmi tanácsos látható nejével, akik, csak azért vásároltak Poprádon korcsolyát, hogy a jeles eseményen aktívan részt vehessenek. A jobb szélén maga Markó Miklós főrendező az elmaradhatatlan kürtjével látható, melynek hangjelzésével irányította az eseményeket

MARKÓ ERNŐ FESTMÉNYE

Az 1907-ben festett képen legelöl Markó Miklós a jégünnepélyek atyja látható

FOTÓ: HORVÁTH PÁL